

ЄСПЛ визнав порушення Конвенції при утриманні під вартою екс-прем'єра Грузії через зміну його мети

Головна цитата

Заявник стверджував, що його арешт та попереднє тримання під вартою в період з 21 травня 2013 року до 17 лютого 2014 року були незаконними та необґрунтованими, що 25 вересня 2013 року він не отримав належного судового перегляду підстав його затримання та що обмеження його права на свободу було застосовано для інших цілей, ніж ті, для яких вони були встановлені.

Європейський суд з прав людини визнав порушення Конвенції про захист прав та основних свобод при утриманні під вартою колишнього прем'єр-міністра Грузії Іване Мерабішвілі, оскільки з певного моменту метою арешту було отримання інформації про інших грузинських посадовців.

Повний текст рішення від 28 листопада 2017 року доступний [за посиланням](#).

Справа була ініційована заявою Іване Мерабішвілі, поданою відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини та основних свобод 20 листопада 2013 року. Мерабішвілі був активним грузинським політиком, соратником президента Саакашвілі, з 2005 по 2012 рік — міністром внутрішніх справ, з липня до жовтня 2012 року прем'єр-міністром; після програшу парламентських виборів 2012 був обраний генеральним секретарем ОНР, що опинилася в опозиції.

Заявник стверджував, що його арешт та попереднє тримання під вартою в період з 21 травня 2013 року до 17 лютого 2014 року були незаконними та необґрунтованими, що 25 вересня 2013 року він не отримав належного судового перегляду підстав його затримання та що обмеження його права на свободу було застосовано для інших цілей, ніж ті, для яких вони були встановлені.

У своєму рішенні, винесеному 14 червня 2016 р., Палата встановила, що не було порушено пункту 1 статті 5 Конвенції та не було порушення пункту 3 статті 5 Конвенції стосовно первісного рішення про

розміщення заявника до місця попереднього тримання під вартою, але визнала порушення пункту 3 статті 5 внаслідок відсутності будь-яких підстав для прийняття рішення від 25 вересня 2013 року, яким заявнику було відмовлено у звільненні. Палата встановила, що немає необхідності розглядати скаргу відповідно до пункту 4 статті 5 Конвенції. Насамкінець, було виявлено порушення статті 18 в поєднанні з пунктом 1 статті 5 Конвенції.

14 вересня 2016 р. Уряд Грузії ("Уряд") попросив передати справу до Великої палати відповідно до статті 43 Конвенції. 17 жовтня 2016 року колегія Великої палати задовольнила дане прохання.

13 грудня 2012 року прокуратура Західної Грузії в Кутаїсі порушила кримінальну справу проти заявника та пана З.Т., міністра охорони здоров'я, праці та соціальних справ у його уряді (який одразу після виборів у жовтні 2012 року був призначений губернатором Кахетійської області), за підозрою в розкраданні та зловживанні службовим становищем у зв'язку з "Державною програмою для шукачів роботи", проведеною урядом заявника у період з липня по вересень 2012 року.

18 січня 2013 року прокуратура Аджарської Автономної Республіки порушила окреме кримінальне провадження проти заявника за ймовірним фактом зловживання останнім службовими повноваженнями щодо приватного будинку в місті Кваріаті, курорті на південному узбережжі Чорного моря в Грузії.

Обидва судові провадження були об'єднані. Після допиту в статусі свідка 21 травня 2013 року Мерабішвілі був затриманий. При цьому правоохоронні органи обґрунтували необхідність затримання підозрою у вчиненні правопорушення та можливого уникнення покарання, від якого заявник може намагатися втекти. Цей ризик був підтверджений його спробою перетнути кордон з підробленим паспортом у 2012 році, а також наявністю політичного впливу.

Європейський суд з прав людини постановив одноголосно відсутність порушення статті 5 § 1 Конвенції щодо арешту заявника; відсутність порушення статті 5 § 1 Конвенції щодо попереднього ув'язнення заявника; відсутність порушення статті 5 § 1 Конвенції щодо початкового розміщення заявника в досудовому ув'язненні. ЄСПЛ одноголосно визнав що мало місце порушення статті 5 § 3 Конвенції тому, що, принаймні з 25 вересня 2013 року досудове ув'язнення заявника припинило засновуватися на достатніх підставах; також одноголосно суд вирішив, що не існувало необхідності розглядати скаргу відповідно до статті 5§1 Конвенції;

Дев'ятьма голосами проти восьми ЄСПЛ постановив, що мало місце порушення статті 18 Конвенції разом зі статтею 5§1. Зокрема, у висновках суду ідеться про те, що під час досудового ув'язнення, яке необхідно розглядати як ситуацію, яка триває, переважаюча мета обмеження свободи заявника змінилася. У той час як на початку це було розслідування злочинів на підставі обґрунтованої підозри, згодом метою стало отримання інформації про смерть пана Жванія і банківські рахунки пана Саакашвілі від колишнього голови грузинського уряду.

Відповідно до рішення суду, держава-відповідач повинна сплатити заявнику протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним 4000 євро у зв'язку з відшкодування моральної шкоди. Решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції (оплати послуг адвокатів) відхилено.

Повний текст перекладу рішення ЄСПЛ у справі Мерабішвілі проти Грузії доступний [за посиланням](#)

Автор публікації: Олександр Дроздов

Олександр Дроздов

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу (Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого), адвокат, Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Перший проректор Вищої школи адвокатури

Автор публікації: Олена Дроздова

Олена Дроздова

кандидат юридичних наук, викладач кафедри кримінального права і правосуддя (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка С. Дем'янчука), адвокат, помічник Першого проректора Вищої школи адвокатури

© 2014 Unba.org.ua Всі права захищені

"Національна Асоціація Адвокатів України". Передрук та інше використання матеріалів, що розміщені на даному веб-сайті дозволяється за умови посилання на джерело. Інтернет-видання та засоби масової інформації можуть використовувати матеріали сайту, розміщувати відео з офіційного веб-сайту Національної Асоціації Адвокатів України на власних веб-сторінках, за умови гіперпосилання на офіційний веб-сайт Національної Асоціації Адвокатів України. Заборонено передрук та використання матеріалів, у яких міститься посилання на інші інтернет-видання та засоби масової інформації. Матеріали позначені міткою "Реклама", публікуються на правах реклами.